

ÚVODEM

Katedra českého a slovenského jazyka a literatury, jejímž jsem na filosofické fakultě v Brně členem, studuje podle plánu — mimo jiné — významné spisovatele, kteří zobrazují život různých regionů Moravy a Slezska.

Jedna část mé činnosti byla dosud zaměřena k dílu a osobnosti Petra Bezruče. Při práci na studiích o tomto vynikajícím zjevu české kultury setkával jsem se nutně s dílem Bezručova následovníka a v jistém smyslu pokračovatele, s dílem Vojtěcha Martínka. Sedmdesátiny tohoto zasloužilého umělce v r. 1957 byly pro mne vnějším podnětem, abych se osobností Vojtěcha Martínka obíral soustavně. Tím spíše, že hlouběji prozkoumána vcelku nebyla — pomijíme-li několik statí a novinové články. Správně připomněl básník Vilém Závada v pozdravném článku k sedmdesátce V. Martínka, že „je už nejvyšší na čase, aby se literární kritikové a vědci podívali do šířky i do hloubky na Vaše (tj. Martínkovo, A. Z.) dílo a náležitě vyzvedli všechny jeho hodnoty“.¹⁾

Nevypracoval jsem monografii o celém díle Vojtěcha Martínka. Omezil jsem se na jeho část, ovšem na část nejrozsáhlejší a nejvýznamnější — na autorovy práce prozaické. Ale měl jsem neustále v patrnosti celek díla i spojitosti mezi jeho jednotlivými oblastmi. Držím se zhruba chronologického sledu Martínkova díla, i když nikoli stročky; v jednotlivých kapitolách spojuji spisovatelovy práce tematicky příbuzné.

Zabývám se uměleckou prózou Martínkovou v celé šíři: všímám si okolností, za nichž autor jednotlivá díla tvořil, proč a jak je v pozdější době přepracovával, podávám rozbor jejich ideově uměleckého tvaru a snažím se je zařadit do literárního kontextu doby. Pokud jde o práce z průpravného Martínkova uměleckého období nebo o ty, které byly vydány jenom jednou, pokládal jsem za nutné obsírněji načrtnout syžety děl; nedá se totiž předpokládat, že by čtenář tyto práce znal z vlastní četby.

Připojil jsem bibliografii veškeré umělecké prózy Martínkovy a výběrovou bibliografii statí a článků, pokud se týkají mého tématu. V příloze reprodukuji některé neznámé nebo málo známé obrazové dokumenty.

Je pro mne milou povinností, abych srdečně poděkoval zasloužilému umělci dr. Vojtěchu Martínkovi a jeho choti Otýlii za to, že projevíli vlídné porozumění pro moji práci, že mi zodpověděli některé dotazy a že mi zapůjčili k reprodukci fotografie a rukopisy. Proším dále, aby přijali mé upřímné díky za pomoc, rady a upozornění všichni ti, na něž jsem se obracel. Zejména jsem zavázán oběma recenzentům rukopisu s. proděkanu doc. dr. Aloisu Sivkovi a doc.

¹⁾ Milý pane doktore Martínku. Červený květ 1957, č. 4, str. 79.

dr. Oldřichu Králíkovi, s. Haně Podzemské z Literárního archívu Národního muzea v Praze, spisovateli Janu Rohlenovi a spisovateli Františku Horečkovi.

Přál bych si, aby moje studie pomohla získat dílu Vojtěcha Martínka u naší literární vědy tu pozornost a respekt, jakou si toto dílo získalo u širokých vrstev čtenářstva.

V Brně dne 1. prosince 1959.

Artur Závodský

Poznámka

Když jsem dělal stránkovou korekturu této monografie, přišla smutná zpráva, že 25. dubna 1960 zemřel zaslužilý umělec dr. Vojtěch Martínek, nositel Řádu práce.

Vojtěch Martínek sledoval průběh mé práce se zájmem. Vydání této studie se, žel, nedočkal. Kladu ji proto s úctou a vděčností na jeho hrob.

V Brně 3. května 1960.

A. Z.